

PRITARTA
Lietuvos Respublikos ekonomikos
ir inovacijų ministro
2026 m. įsakymu Nr.

RAŠTAS DĖL VALSTYBĖS SIEKIAMŲ TIKSLŲ IR KELIAMŲ LŪKESČIŲ UŽDARAJAI AKCINEI BENDROVEI „TOKSIKA“

Šiuo raštu nurodomi valstybės, atstovaujamos Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos (akcijų valdytojos), tikslai uždarajoje akcinėje bendrovėje „Toksika“ (toliau – Bendrovė) ir Bendrovei keliami lūkesčiai dėl veiklos kryptių, prioritetų ir veiklos principų (toliau – Raštas).

Lūkesčiai formuojami 4 metų laikotarpiui, tačiau pagal poreikį Raštas gali būti atnaujinamas. Remiantis Raštu, turi būti rengiamas ir (ar) peržiūrimas Bendrovės strateginis veiklos planas, taip pat nustatomi ilgalaikiai finansiniai ir trumpalaikiai specializuoti finansiniai ir nefinansiniai veiklos tikslai, atsižvelgiant į teisės aktų, reglamentuojančių valstybės valdomų įmonių veiklą, nuostatas.

Šiuo raštu Ekonomikos ir inovacijų ministerija nesiekia apriboti ar išplėsti Bendrovės ir jos valdymo organų teisių ir pareigų. Bendrovė ir jos valdymo organai pirmiausia privalo vadovautis galiojančiais teisės aktais, Bendrovės įstatais, kitais Bendrovės akcininkų priimtais sprendimais, gerąją bendrovių valdymo praktiką ir prisiimti atsakomybę už priimtus sprendimus. Įgyvendindami Rašte Ekonomikos ir inovacijų ministerijos nurodytus lūkesčius, Bendrovės valdymo organai privalo vadovautis protingumo, skaidrumo, efektyvumo ir racionalaus turto valdymo principais.

Bendrovės paskirtis ir veiklos kryptys

Bendrovės pagrindinės veiklos kryptys – pavojingųjų ir nepavojingųjų atliekų surinkimas, tvarkymas, šalinimas, perdirbimas, naftos produktais užteršto grunto, vandens ir dumblo valymas. Valstybė, dalyvaudama Bendrovės valdyme, siekia užtikrinti, kad Lietuvos Respublikoje susidarančios pavojingosios atliekos būtų saugiai surenkamos, vežamos, laikomos, apdorojamos, naudojamos ir šalinamos laikantis teisės aktų reikalavimų. Bendrovė atlieka svarbią funkciją, kuri prisideda prie aplinkos apsaugos, taršos prevencijos mažinant neigiamą atliekų poveikį aplinkai ir didinant vertingų išteklių susigrąžinimą. Valstybė siekia, kad Bendrovės vykdomos pavojingųjų atliekų surinkimo iniciatyvos gyventojams ne tik užtikrintų saugų atliekų surinkimą, bet ir stiprintų visuomenės aplinkosauginį sąmoningumą ir skatintų tinkamą atliekų rūšiavimo kultūrą.

Veiklos prioritetai

Bendrovė turi užtikrinti patikimą, saugų ir efektyvų naftos produktais užteršto grunto, vandens ir dumblo valymo, pavojingųjų atliekų tvarkymo infrastruktūros veikimą, jų modernizavimą ir plėtrą, siekdama išlaikyti pakankamus nacionalinius pavojingųjų atliekų saugojimo ir tvarkymo pajėgumus. Bendrovė turi planuoti savo veiklą atsižvelgdama į valstybės strateginius prioritetus pavojingųjų atliekų tvarkymo srityje ir kartu užtikrinti veiklos efektyvumą ir ilgalaikį tvarumą. Ekonomikos ir inovacijų ministerija tikisi, kad Bendrovė išlaikys ir stiprins kompetencijas, technologinius pajėgumus bei infrastruktūrą, būtinus tinkamam pavojingųjų atliekų tvarkymui ir ekstremaliųjų situacijų valdymui, gebės operatyviai reaguoti į kintančius valstybės, pramonės, rinkos ir visuomenės poreikius, diegs inovatyvias technologijas ir ieškos efektyvesnių atliekų tvarkymo sprendimų. Bendrovė, vykdydama savo veiklą, turi siekti ne tik

gerų finansinių rezultatų, bet ir kurti ilgalaikę aplinkosauginę, socialinę bei ekonominę naudą valstybei.

Bendrovė privalo užtikrinti, kad investiciniai projektai ir plėtros sprendimai būtų ekonomiškai pagrįsti, kurtų ilgalaikę vertę valstybei, atitiktų aplinkosauginius tikslus ir prisidėtų prie infrastruktūros stiprinimo. Bendrovė taip pat turi nustatyti aiškius ir pamatuojamus veiklos efektyvumo, infrastruktūros panaudojimo, aplinkosaugos ir investicijų įgyvendinimo rodiklius.

Finansiniai lūkesčiai

Bendrovė turi užtikrinti, jog Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinti Bendrovės siektini pagrindiniai finansiniai veiklos matavimo rodikliai bei specializuoti finansiniai ir nefinansiniai veiklos matavimo rodikliai, kurių rinkinį kasmet parengia ir pavišina VŠĮ Valdymo koordinavimo centras (toliau – VKC), būtų įtraukti į Bendrovės veiklos strategiją ir pasiekti.

Bendrovės veikla turi būti grindžiama ekonomiškumo, efektyvumo ir racionalaus išteklių naudojimo principais. Ekonomikos ir inovacijų ministerija tikisi, kad Bendrovė nuosekliai stiprins žmogiškuosius išteklius, ugdys darbuotojų kompetencijas ir kaups pagrindinei veiklai reikalingas žinias organizacijoje. Išorės ekspertų paslaugos turėtų būti pasitelkiamos tik įvertinus jų ekonominį pagrįstumą ir tais atvejais, kai poreikis yra laikinas, specifinis arba toks sprendimas yra efektyvesnis už vidinių kompetencijų plėtojimą.

Dividendai. Dividendų politika nustatyta Valstybės turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 665 „Dėl Valstybės turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašo patvirtinimo“. Bendrovė privalo užtikrinti, kad dividendams išmokėti skiriama pelno dalis atitiktų Vyriausybės nustatytą dydį.

Bendrovė turėtų įvertinti teisinės bei finansinės galimybes dalį Bendrovės uždirbto pelno (pasiekus nustatytus dividendų mokėjimo rodiklius) skirti investicijoms į Bendrovės veiklos plėtrą. Šiam tikslui pasiekti turėtų būti įvertinta galimybė suformuoti atskirą fondą ar rezervą.

Nefinansiniai lūkesčiai

Veiklos efektyvumas ir plėtra. Bendrovė turi užtikrinti saugų ir tinkamą pavojingųjų atliekų surinkimą, saugojimą ir tvarkymą, nuosekliai diegti inovatyvius technologinius sprendimus, siekdama mažinti oro taršą ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą bei neigiamą vykdomos veiklos poveikį klimatui ir gamtai. Bendrovė turi racionaliai naudoti turimus išteklius, gerinti procesų ir projektų valdymą, teikiamų paslaugų kokybę ir veiklos rezultatus, užtikrinti optimalias veiklos sąnaudas.

Bendrovė, perėmusi naftos produktais užteršto grunto ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą bei veiklą, privalo ieškoti sprendimų optimizuoti veiklos procesus, maksimaliai išnaudojant bendrus išteklius bei patirtį, pasiūlyti rinkai naujas, kompleksines ir konkurencingas paslaugas.

Bendrovė turi vertinti galimybes plėsti veiklą naujose atliekų tvarkymo ir aplinkos valymo srityse, kai tai atitinka valstybės poreikius, Bendrovės kompetencijas ir užtikrina ilgalaikę ekonominę bei aplinkosauginę naudą.

Siekiant įgyvendinti biurokratijos ir administracinės naštos mažinimo priemones, Bendrovė turi atsisakyti perteklinių procesų, nesukuriančių pridėtinės vertės ar turinčių biurokratijos ar administracinės naštos požymių, taip pat, kiek įmanoma, skaitmenizuoti bei automatizuoti procesus ir naudoti dirbtinio intelekto priemones procesams optimizuoti, kai tai padeda mažinti administracinę naštą ar veiklos sąnaudas.

Kibernetinis saugumas. Bendrovė turi periodiškai vertinti infrastruktūros ir sistemų atsparumą bei užtikrinti veiklos tęstinumą kibernetinių ir kitų incidentų atvejais, užtikrinti kitų teisės aktuose įtvirtintų kibernetinio saugumo reikalavimų įgyvendinimą.

Skaidrumas ir rizikų valdymas. Bendrovė turi užtikrinti, kad būtų viešai skelbiama visa informacija, nurodyta Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio

naudojimo įstatyme, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. liepos 14 d. nutarimu Nr. 1052 patvirtintame Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių apraše ir kituose aktuose.

Bendrovė privalo nustatyti veiksmingą vidaus kontrolės sistemą, kuri padėtų užtikrinti Bendrovės veiklos teisėtumą, efektyvumą ir skaidrumą, ilgalaikės strategijos įgyvendinimą, turto apsaugą, informacijos ir ataskaitų patikimumą ir išsamumą, sutartinių ir kitų įsipareigojimų tretiesiems asmenims laikymąsi ir visų su tuo susijusių rizikos veiksnių valdymą, taip pat numatyti veiksmus, skirtus korupcijos prevencijai. Bendrovė privalo savo veikloje taikyti aukščiausius skaidrumo standartus ir depolitizuotos veiklos principus. Bendrovė turi užtikrinti efektyvią korupcijos prevenciją, grindžiamą nuline tolerancija korupcijos apraiškomis visose Bendrovės veiklose ir vidaus administravimo srityse. Bendrovė privalo nuolat vertinti nepotizmo ir kronizmo keliamas grėsmes, užtikrinti efektyvią interesų konfliktų valdymo sistemą.

Bendrovė turi vertinti verslo rizikas ir užtikrinti priemones, reikalingas Bendrovės mokumui ir veiklos tęstinumui.

Bendrovė turi veiksmingai valdyti technologinių procesų, gaisrų ir aplinkosauginių incidentų rizikas ir užtikrinti prevencinių priemonių įgyvendinimą. Šiuo tikslu turi būti vertinamos ir diegiamos modernios ankstyvojo įspėjimo, stebėjimo, automatizuoto gesinimo ar kitos sistemos, padedančios operatyviai ir efektyviai reaguoti į ekstremalias situacijas, susijusias su įmonės veikla.

Viešųjų pirkimų vykdymas. Bendrovės viešieji pirkimai turi būti vykdomi užtikrinant realią konkurenciją, proporcingus reikalavimus tiekėjams, sprendimų atsekamumą ir veiksmingą sutarčių vykdymo kontrolę. Bendrovė turi vertinti rizikas, susijusias su viešųjų pirkimų vykdymu ir viešųjų pirkimų sutarčių įgyvendinimu, įtraukti šias rizikas ir jų valdymo priemones į savo rizikų valdymo sistemas, periodiškai jas peržiūrėti. Bendrovė turi siekti kuo didesnio viešai skelbiamos informacijos apie reikšmingus pirkimus, investicijas, sutartis ir veiklos rezultatus prieinamumo, nepažeidžiant teisės aktuose nustatytų konfidencialumo reikalavimų.

Tarptautinių sankcijų laikymasis. Bendrovė turi užtikrinti, kad jos veikloje būtų laikomasi tarptautinių sankcijų reikalavimų, įdiegiant atitinkamas priemones jų įgyvendinimui ir prevencijai. Tarptautinių sankcijų laikymosi užtikrinimo procesai turi būti periodiškai peržiūrimi ir atnaujinami, siekiant efektyvaus rizikų valdymo ir užtikrinant, kad veikla būtų vykdoma vadovaujantis skaidrumo bei atskaitomybės principais.

Inovacijų ir investicijų vystymas. Bendrovė turi aktyviai dalyvauti inovacijų, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros projektuose, susijusiuose su jos veiklos kryptimis, bendradarbiauti su Lietuvos ir užsienio švietimo įstaigomis, mokslo bendruomenėmis, siekdama ieškoti naujų aplinkos valymo ir atliekų tvarkymo būdų (perdirbimo, pakartotinio panaudojimo ir pan.), skatinti šiai veiklai reikalingas kompetencijas. Bendrovės planuojamos investicijos turi būti pagrįstos įvertinus su tuo susijusias rizikas.

Socialinės atsakomybės ir geroji įmonių valdysenos praktika. Bendrovė, veikdama pagal socialinės atsakomybės principus, turi laikytis teisės aktų, tarptautinių normų ir etikos standartų, puoselėti pagarbą žmogui, visuomenei ir gamtai bei siekti mažinti neigiamą veiklos poveikį aplinkai, prisidėti prie tvarios aplinkos kūrimo – didinti energijos iš atliekų gamybą, atliekas paversti produktais arba žaliavomis ir užtikrinti aplinkai neutralų atliekų šalinimą.

Ekonomikos ir inovacijų ministerija tikisi, jog Bendrovė rodys iniciatyvą ir aktyviai bendradarbiaus su institucijomis, spręsdama atliekų tvarkymo valstybės mastu efektyvinimo klausimus, taip pat imsis priemonių gyventojų aplinkosauginiam sąmoningumui ir atsakomybei rūšiuojant atliekas didinti.

Ekonomikos ir inovacijų ministerija taip pat tikisi, kad valstybėje kilus ekstremaliosioms situacijoms ar susidarius kitoms nenumatytoms aplinkybėms, darančioms reikšmingą poveikį visuomenės gerovei ir saugumui ar valstybės interesams, Bendrovė ieškos galimybių prisidėti prie valstybės veiksmų, skirtų šių situacijų ir aplinkybių padariniams šalinti.

Bendrovė turi išlaikyti gerosios valdysenos brandos lygį ir siekti, kad VKC rengiamose metinėse valstybės valdomų įmonių gerojo valdymo indekso ataskaitose būtų išlaikytas ne žemesnis kaip A įvertinimas.

Žmogiškųjų išteklių valdymas. Bendrovė turi diegti lyties požiūriu neutralią, proporcingą bei efektyvią atlygio ir darbuotojų motyvavimo sistemą, orientuotą į teisingą atlygį kiekvienam darbuotojui, ilgalaikių darbo santykių ir vidinės karjeros skatinimą, darbuotojų išitraukimą ir pasitenkinimą bei efektyvų žmogiškųjų išteklių naudojimą Bendrovės strategijai įgyvendinti. Bendrovė turi imtis priemonių smurto, priekabiavimo ir diskriminacijos darbo aplinkoje prevencijai užtikrinti, skatinti pagarbos kultūrą, įgyvendinti lygių galimybių ir įtraukties principus, užtikrinti teisės aktuose nustatytų asmenų su negalia užimtumo reikalavimų laikymąsi. Bendrovėje turi būti puoselėjama vertybėmis grįsta organizacinė kultūra, sudaromos vienodos sąlygos profesiniam augimui.

Dirbtinio intelekto priemonių naudojimas. Bendrovė turi siekti atsakingai, saugiai ir efektyviai taikyti dirbtinio intelekto sprendimus, kurie prisidėtų prie darbo našumo, veiklos efektyvumo, paslaugų kokybės ir inovacijų plėtros. Bendrovė turi skatinti darbuotojus naudoti dirbtinio intelekto priemones atliekant darbo funkcijas tais atvejais, kai jų naudojimas leidžia optimizuoti procesus, mažinti administracinę naštą, gerinti sprendimų priėmimo kokybę ir efektyviau panaudoti turimus išteklius. Dirbtinio intelekto naudojimas turi būti grindžiamas teisėtumo, skaidrumo, duomenų apsaugos, informacijos saugumo, žmogaus atsakomybės ir profesinės etikos principais. Bendrovė turi užtikrinti, kad darbuotojai būtų supažindinti su dirbtinio intelekto taikymo galimybėmis ir rizikomis, o naudojami sprendimai neprieštarautų teisės aktų reikalavimams, nepažeistų asmenų teisių ir nesudarytų prielaidų diskriminacijai ar nepagrįstam šališkumui. Bendrovėje turi būti skatinama inovacijų kultūra, darbuotojų skaitmeninių kompetencijų ugdymas ir pažangių technologijų diegimas, siekiant tvaraus veiklos efektyvumo didinimo ir Bendrovės strateginių tikslų įgyvendinimo.

Bendri lūkesčiai dėl veiklos principų

Bendrovės valdymo organai tiesiogiai atsako už Bendrovei keliamų lūkesčių ir tikslų įgyvendinimą. Ekonomikos ir inovacijų ministerija tikisi, kad valdyba imsis lyderystės didinant Bendrovės veiklos efektyvumą, kels ambicingus strateginius tikslus ir užtikrins jų įgyvendinimą, siekdama gerinti Bendrovės finansinę padėtį ir vykdyti veiklos plėtrą. Kartu valdyba turėtų užtikrinti nuolatinę strateginių tikslų įgyvendinimo priežiūrą, operatyvų reagavimą į neigiamus ekonominius pokyčius ir laiku nustatyti bei valdyti reikšmingas rizikas.

Bendrovės valdybos pirmininkas ir vadovas pagal kompetenciją Ekonomikos ir inovacijų ministerijai kasmet turėtų pristatyti atnaujintą strateginį veiklos planą, metinius biudžetus ir praėjusių metų rezultatus, metinės valdybos įsivertinimo išvadas, metinių ir tarpinių finansinių ataskaitų rinkinius, bendrovės vadovybės ataskaitas, auditoriaus išvadas ir finansinių ataskaitų audito ataskaitas, aktualius valdybos pasiūlymus visuotiniams akcininkų susirinkimams, reikšmingus viešųjų pirkimų pažeidimus ar rizikas, esminius aplinkosaugos incidentus, reikšmingus kibernetinius incidentus ir esminius infrastruktūros veiklos sutrikimus, taip pat informaciją apie kitus esminius įvykius ir esamas rizikas.

Bendrovė privalo palaikyti skaidrų ir konstruktyvų dialogą su Ekonomikos ir inovacijų ministerija ir esant poreikiui, bet ne rečiau kaip kas ketvirtį, pristatyti ir aptarti Bendrovės veiklos rezultatus, iššūkius ir galimybes.

Bendrovės valdyba turėtų bendradarbiauti su akcininku, tačiau kartu veikti skaidriai ir nepriklausomai akcininkų ir Bendrovės interesais, todėl valdyba ir (arba) vadovas, vadovaudamiesi gerosios valdysenos praktika, privalo nedelsdami raštu informuoti Ekonomikos ir inovacijų ministeriją apie esminius Bendrovės sprendimus, reikšmingas rizikas ir įvykius, susijusius su pagrindinio akcininko interesais, įskaitant:

- Bendrovės vadovų, valdybos narių ar darbuotojų interesų konfliktus, galimus korupcinio ar ekonominio pobūdžio pažeidimus, politinės intervencijos atvejus;

- potencialius reikšmingus teisinius ginčus;
 - svarstomus vadovo pakeitimus;
 - premijų vadovui ir metinių premijų darbuotojams skyrimą;
 - esminius Bendrovės veiklos pokyčius;
 - reikšmingus Bendrovės struktūros pokyčius ir didesnio masto darbuotojų kaitą;
 - didesnės nei 1 mln. Eur vertės ilgalaikio turto įsigijimą ar pardavimą;
 - inicijuojamus naujus didesnės nei 1 mln. Eur vertės investicinius projektus;
 - galimą žalą Bendrovės turtui, visuomenei ir gamtai;
 - su Bendrovės veikla susijusius įvykius ir viešųjų ryšių pranešimus, dėl kurių gali reikėti Ekonomikos ir inovacijų ministerijos atstovų komentarų;
 - kitas esmines rizikas, keliančias grėsmę Bendrovės veiklos tęstinumui ar reputacijai.
-